

SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

Maria Antònia Soberats Sagreras (1962 - 2021)

Fig. 1. Maria Antònia Soberats.

Després d'una malaltia dolorosa i implacable, ens va deixar na Maria Antònia el passat 29 de novembre de 2021.

Na Maria Antònia va néixer l'11 de juliol de 1962. Acabat el COU es va decidir per estudiar ciències biològiques a la UIB, on va acabar la llicenciatura el 1986. A finals dels 80 del segle passat ja feia de professora interina per instituts de BUP, i va aprovar les oposicions per a fer de professora de Biologia i Geologia a principis dels 90. Na Maria Antònia va entrar de bibliotecària de la Societat d'Història Natural de les Balears al 1986, quan Joan Cuerda era president. Va compartir junta directiva, mentre ella era bibliotecària, de 1988 al 1990 a n'Antonio Rodríguez, i de 1991 a 1992 a n'Antoni Martínez com a màxims responsables de la Societat.

Maria Antònia Soberats era coneguda entre els socis de la Societat d'Història Natural de les Balears, a la universitat i a altres entorns com a na Mariton. I cada dilluns horabaixa acudia a obrir la seu de la SHNB, com a membre de la junta de la SHNB ocupant el càrrec de bibliotecària.

En aquells moments la seu de la Societat era al pis superior de l'Estudi General Lul·lià. Allà, puntualment arribava per a classificar i ordenar tota la documentació de la biblioteca rebuda durant la setmana. Durant una època de transició cap a la modernitat, fou amb ella i la presidència d'Antoni Martínez, es realitzà la primera informatització de la biblioteca, fitxant els articles de temàtica balear que es trobaven en aquell moment a la biblioteca. Ella supervisava aquest projecte d'informatització que realitzaren els companys Martí Llobera i Maurici Mus.

Fig. 1. Gaudint d'un sopar a Can Picó (6 Volta 357, s'Horta, Felanitx) amb companys de la seva classe de Biològiques i altres amics, devers el 1985. Na Maria Antònia Soberats és la que està asseguda a la dreta del tot (Arxiu D. Vicens).

Aquells dilluns horabaixa eren uns moments de tertúlia, bromes i rialles entre els assistents, es parlaven de les troballes fetes aquella setmana, les sortides de camp, i també d'altres temes més perulils i divertits.

Just acabat els estudis de la seva llicenciatura i estimulada per distints professors de la universitat va participar a les primeres jornades de Medi Ambient de Balears, el juliol de 1987, organitzades per la facultat de ciències de la UIB, presentant un parell de comunicacions en format de pòster. Na Mariton apuntava com una jove limnòloga de les Balears. En aquells moments estava dins un grup de recerca limnològica amb els professors Antoni Martínez, Biel Moyà i Guillem Ramon, junt amb un nodrit grup de companys de promoció completament aficats a l'estudi de les característiques físico-químiques dels estanys de s'Albufera de Mallorca, en uns temps en el qual encara no era Parc Natural (recordar que fou declarat parc, el primer parc natural de les Balears, el gener de 1988).

Amb el seu càrrec de bibliotecària de la SHNB va veure gestar, al 1987, les primeres Jornades de Medi Ambient (organitzades per la facultat de Ciències), i el 1990, les segones, aquestes ja organitzades conjuntament entre la UIB i la Societat. Va veure de primera mà com es feien itineraris de natura, cicles de conferències com "Aventures de la Societat" o "Els dijous a la Societat", mostres de bolets, i d'altres activitats que hores d'ara ja formen part de la història de la Societat, o que encara continuen vives, com les Jornades de Medi Ambient. Na Mariton, com la coneixíem molts de nosaltres, va formar part de les juntes directives on hi havia canvis a cada Assemblea anual i la Societat s'anava obrint d'una forma més àmplia a la ciutadania. Com a bibliotecària va fer molt bona feina, de la manera com s'havia fet sempre, sense ordinadors i enviant cartes a diferents entitats per a mantenir

els intercanvis. Si algun soci no tornava un llibre de préstec al termini de temps que tocava, sense cap tipus de peresa, enviava una carta.

De les persones que ens deixen, ens queden els records, els molt bon records. En aquest sentit, recordam, que tot i el seu posat aparentment seriós, na Mariton reia, li agradava molt riure. Sempre va passejar-se amb un bolso amb nanses, era un clàssic. En aquells temps el local de la Societat era un espai fred, molt fred i durant els mesos d'hivern aquelles hores dels dilluns horabaixa eren males de passar. El butà feia miracles, però ella no podia evitar que li tremolessin les dents, aquella temperatura gèlida li feia tremolar la mandíbula. Li passava sovint. O així ho record. Era inevitable i sempre li feiem befa. Arribava amb una puntualitat suïssa, costum que després d'uns anys va perdre i arribava als sopars i dinars amb més d'una hora de retard: tranquil·la, sense màcula, sense immutar-se. Era una persona ordenada, segurament el millor que li podia passar en aquells moments a la Societat. De colp, ara, aquestes dies, els records es multipliquen i te n'adones de tantes coses viscudes, passades,...Pot esser tots ens mereixem una monografia, que sempre arribarà tard.

Encara que sempre va mantenir el cuquet pels projectes de la Societat, es va decantar per temes relacionats amb l'educació i les Ciències. Va formar part del grup de recerca FIPS (Formació Inicial del Professorat de Secundària - Didàctica de les Ciències) format per professors de Física, Química, Biologia i Geologia de diversos instituts d'educació secundària i de la UIB. Aquest grup ha treballat en diversos temes de formació inicial i permanent del professorat, currículum i recerca relacionats amb la didàctica de les ciències.

Va ser professora del Màster de Formació del Professorat a la UIB, de l'assignatura de Pràctiques en Centres Docents o en Empreses i de l'assignatura Avaluació a l'Àrea de Biologia i Geologia, aquesta darrera, juntament amb altres dues assignatures, conformaven el mòdul de didàctica específica de l'Àrea des del curs 2011-12 fins al 2016-17, i lligada a aquesta tasca dirigí distints treballs finals de màster (TFM).

Damià Vicens, Vicent Forteza i Guillem X. Pons
Societat d'Història Natural de les Balears

Recull d'algunes referències bibliogràfiques per ordre cronològic

- Martínez Taberner, A., Moyà, G., Ramon, G., Forteza, V., **Soberats, M.A.** i Ponsell, C. 1986. L'estany del Cibollar: un ejemplo de contaminación acuática en la Albufera de Alcudia (Mallorca). I Jornadas sobre Contaminación, 327-334. Ed. Ajuntament de Palma. Celebrades a Palma de Mallorca del 2 al 4 d'octubre de 1986.
- Martínez, A., Moyà, G., Ramón, G., Forteza, V., **Soberats, M.A.** i Ponsell, C. 1986. Características limnológicas de las lagunas de la Albufera de Alcúdia (Mallorca). A: XXX Congrés-Assemblée Plénière de la Commission internationale pou l'Exploration scientifique de la Mer Méditerranée (CIESM), celebrat a Palma de Mallorca al 1986.
- Forteza, V., Martínez-Taberner, A., Moyà, G., Ponsell, C., Ramón, G. i **Soberats, M.A.** 1987. S'estany des Cibollar: un ejemplo de laguna meromictica en la Albufera de Alcúdia (Mallorca). A: Simposio sobre Zonas Húmedas Costeras, celebrat a Sevilla els dies 8 i 9 de maig de 1987.
- Moyà, G., Ramon, G., Martínez-Taberner, A., Forteza, V., Pico, C., Ponsell, C., Rosselló, R. i **Soberats, M. A.** 1987. Limnology of a meromictic coastal lagoon. L'estany del Cibollar

(Majorca, Balearic Islands). *Limnética*, 3 (2): 255-262. Asociación Española de Limnología, Madrid. Spain. ISSN: 0213-8409.

- Soberats, M.A.**, Xamena, J. i Martínez, A. 1987. Característiques físico-químiques, fitoplàncton i macròfits de l'estany dels Ponts (Mallorca). 1es Jornades del Medi Ambient de Balears. Coord. J. Rita. Ciutat de Mallorca 2-3 juliol 1987. Llibre de resums. pàgina. 108.
- Forteza, V., Martínez, A., Moyà, G., Picó, C., Ponsell, C., Ramon, G., Rosselló, M.A. i **Soberats, M.A.** 1987. Característiques físico-químiques de una pequeña laguna meromítica ectogénica de la Albufera de Alcudia. 1es Jornades del Medi Ambient de Balears. Coord. J. Rita. Ciutat de Mallorca 2-3 juliol 1987. Llibre de resums. pàgina 111.
- Martínez Taberner, A., Díez, A., Forteza, V., Moyà, G., Ramon, G., Sastre, A., **Soberats, M. A.**, Socias, M., Tebar, F. J. i Xamena, J. 1989. Característiques morfològiques dels principals estanys de l'Albufera de Mallorca. *Treballs de Geografia* (UIB), 41: 19-31. (ISSN 1133-181X).
- Catalan, A., Casero, A., Catany, M., Palou, M., Palou, P. J., Ponsell, C., Ramón, G., **Soberats, M. A.** i Vergés, A. 2009. Avaluació de l'adquisició de procediments científics per part de l'alumnat de 4t d'ESO i de 2n de batxillerat a les Illes Balears. Anuari de l'Educació de les Illes Balears 2009, 106-137.
- Catalan, A., Casero, A., Catany, M., Palou, M., Palou, P. J., Ponsell, C., Ramón, G., **Soberats, M. A.** i Vergés, A. 2013. Avaluació de l'adquisició de procediments científics per alumnes de 4t d'ESO i de 2n de batxillerat a les Illes Balears. La seva relació amb els requeriments d'estudis superiors. A IRIE (2013), Informes de recerca en educació. Illes Balears 2013. Palma: Institut de Recerca i Innovació Educativa. Núm. 3, 184 pp.
- Catalan, A., Catany, M., Palou, M., Palou, P. J., Ponsell, C., Ramon, G., **Soberats, M. A.** i Vergés, A. 2014. El Tractament Integrat de les Llengües i l'aprenentatge de les ciències a l'Educació Secundària Obligatòria. A IRIE (2014), Informes de recerca en educació. Illes Balears 2013. Palma: Institut de Recerca i Innovació Educativa. Núm. 12, 18 pp.